

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Плаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
оно остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграм:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 5.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре поштом

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

ПШЕМИСЛ ЈЕ ПАО

ПРЕД ПАДОМ. — ПАД ПШЕМИСЛА

ПЕТРОГРАД, 8 марта (званично)

Испад посаде у Пшемислу извршила је 6. марта цела 23. дивизија хонведа састављена из 2., 5., 57. и 8. пука. Заробили смо 107 официра међу којима и команданта 2. пука и 3954 војника и запленили смо 16 митраљеза. Заробљеници изјављују, да Аустријанци имају веома много погинулих и рањених.

НИШ, 9. МАРТА.

После огорчене борбе посада Пшемисла је капитулирала. Заплењен је огроман ратни материјал и заробљен је огроман број непријатељских војника и официра.

Наше поште

Ни у једној државној установи у Србији нема већег мурдарлука и хгоса него што је то у нашој пошти. Дошао је за начелника — шефа, човек од струке, од кога се највише очекивало да ће преуредити пошту. Кад је давашњи начелник дошао на тај положај, добио је из увутрашњости од поштарара и поштанских чиновника једно кило честитки у којима се изражава благодет, срећа за поштанско-телеграфску струку доласком његовим за начелника!

Најласкавије жеље у тим честиткама изражавали су поштари за будућност наше поште. Далеко би нас одвело кад би само неколико од ових цитирали. Главна је ствар, да су сви поштански чиновници с највећом радошћу и одушевљењем примили вест о његовој постављењу. И данас се ево навршује четири године његова начелниковања.

Човек мора бити објективан и непристрасан кад доноси суд или критику о раду његовом за ових четири године.

Да ли је данашњи начелник учинио ма какав напредак у администрацији наше поште?

Да ли се ма шта изменило у пошти што би ишло у прилог брзој и правилној функцији наше поште? Да ли је одклоњен овај хаос, мурдарлук и немар који владају у нашој пошти? Не! Не! Не!

И поред тога што је давашњи начелник многобројним расписима и наређењима пласирао некакве идеје и реформе, ми данас стјомо, у погледу поштанског саобраћаја горе него што смо икада стојали! Данас ве, више него икад, жали публика на неуредност поште! Данас, више него икад нестају писма и новине на пошти.

Нема дана а да нам читаоци или ревизори из увутрашњости не шаљу писмене протесте о томе хаосу и неуредности наших пошта. Грехота би била рећи: да у сви поштански чиновници узрок овој нашој спштој несрећи. Па од куда ова неуредност и мурдарлук на пошти? И ко је за то крив?

Данашњи начелник пошта, са својом спремом енергичношћу дотерао је татле, да је српска држава прала по ред те његове јаке премје да

ангажује стручњака из Немачке г. Мозелмана, те је на тај начин наша поштанско-телеграфска струка, а за велику несрећу, нашег народа, плаћала два начелника! Тога примера нема нигде у историји пошта. Што значи: да је данашњи начелник индиферентан, оће ли публика имати добру пошту или не.

За њега је главна ствар: да прима плату, додатке и да тајно ортакује са појединим лиферантима, да одужи онај дуг што га је направио у афери с маркама; да унесе силну корупцију и интригу међу своје подчињене органе да их завади па онда да влада. Сакупно је око себе једну групу људи, која ведри и облачи поштом, са свима њима је у интимној вези, и како му они реферишу онако и рједи. Нема претензије да се лично заинтересује за функцију поште.

Ниједно његово наређење се не извршује јер га нико од чиновника не поштује пошто је он сам пун греха и порока. Свака казна изречена над поштарима, повукла би или извукла би из прашине какву нову прљаву аферу. Кажњава само неже чиновнике, али оне који су стварно одговорни не сме да узме на одговор.

Но сасвим је споредно да

ли је овај или онај крив за ову неуредност на пошти али, публика има право да захтева да пошта буде пошта а не легло хаоса. Дшт њени имају право да се жале за накнаду оштете.

Господин министар, у интересу доброг гласа и праведне ствари овог народа, требао би да обрати мало већу пажњу на пошту и њезин рад, а они који неће да рале, с њима треба поступити по закону. И ми се надамо да ће данашњи министар увидети ову потребу.

КРОЗ ШИБУ

Један наш читалац пише: — У мојој — Таковској — улици станује и једна рентијерка, која је странкиња. То њено странчарење ишло је тако далеко, да је и свој новца, од кога вуче знатну ренту, дала у завод, који је обе лежен као аустријски. Но ипак, њојзи није ни најмање сметало да се београдској општини обрати за помоћ, тражећи новчану потпору и дрва. И општина јој је дала. Међутам, за време прошлих ратова она је са својег прага најурила неколико чланица одбора, које су дошле да купе побровољне прилоге.

Питање о странцима

— Хапшење и протеривање странаца у Цариграду. —

Букурешт, 8. марта.
Једна личност, која је допutoвала из Цариграда прича о зверствима и насиљима која се врше над странцима у Цариграду. Велики број странаца, нарочито Срба и Руса, који већ толико година живе у Цариграду, где и своје радње имају, протерани су у Азију. Амерички амбасадор и талијански амбасадор посетили су великог везира и протестовали против протеривања.

Захтеви Италије

— Зашто је Италија одбила преговоре о територијалним компензацијама —

Букурешт, 9. марта
Одбијање Италије да преговара о територијалним компензацијама на рачун Аустро-Угарске, изазвало је у овдашњим владајућим круговима сензацију, јошто се румунска влада управља у својој спољној политици према Италији. Једна добро верзирана личност блиска влади, тврди, да се Братијано одмах по одбијању талијанске владе обратио Риму, одакле је извештен, д

је узрок одбијању преговора са Аустријом и Немачком тражење Аустрије, да се преговори не воде око каквих већих територијалних компензација, већ једино ради исправке границе.

И како оваквим решењем талијанско питање у Аустрији не би било решено у духу италијанских тежња, римска је влада одбила да преговара, изјављујући да ће се и даље држати резервисано.

Услед овога верује се да ће и аустро-румунски преговори, која се воде у Букурешту, бити прекинута, пошто делегати немају овлашћење да преговарају о каквим територијалним уступцима већ само о проширењу права Румуна, али у оквиру хабсбуршке монархије!

Италија

— Припреме за акцију —

СОЛУН, 9 марта.

Један члан дипломатског кора, који стоји у врло добрим односима са талијанским послаником на солунском двору, изјаснио се овако о даљем држању Италије поводом питања о окупацији Тријента.

— Једно је неоспорно: кроз неколико дана Италија ће морати да ступи у акцију, да би пресекла пут свима неспоразумима који би насигурно избили кад би дошло до окупације Тријента.

Данас је готова сва јавност у Италији уједињена и енергично тражи од владе да се једном већ изиђе из резервисаног положаја.

Италија се данас налази пред Рубиконом, и судећи према узбуђењу и грозничавом раду на поправци фортификација на граници, мораће се река прећи.

За наше ратнике

— Признање наших обавезника
Енглеца. —

НИШ, 9 марта.

Његово Височанство Престолонаследник Александар примио јуче у Крагујевцу ге-

рерала Пецета изванредног изасланика Његовог Величанства Краља Ђорђа V. На овом свечаном пријему генерал Пецет предао је Његовом Височанству Престолонаследнику извесан број енглеских ордена Св. Михајла и Св. Ђорђа, ордена Бата, војних крстова и медала. Његово Височанство разлаже ова одликовања заслужним командантима, официрима и војницима. Одликовања за учињене услуге савезничкој ствари за време ратовања раздаваће се после свршетка рата. Но са обзиром на до сад осведочено јунаштво српске војске Његово Величанство Краљ Ђорђе благоизволео је још сад подарити извесан број одликовања нашим ратницима

Леди Пецет

— Стање здравља —

НИШ, 9 марта.

Стање здравља Леди Пецет, јуче по подне, било је: температура 38 са 8, пулс 96, дисање 22, сензориум чист, неколико нервних феномена.

Свете жртве

— † Војтех Вода —

инжињер

Крушевац, 2 марта.

Рођен од оца Словаки у Винковцима, у Славонији, али по осећањима Србин од главе до пете, како је говорио, живео и радио за српск мисао, а идеал му је био стварање Велике Србије и уједињење Српства. Своје техничко образовање стекао је у Прагу и онда жељан да послужи српском народу, био је неко време на пракси у Босни, а потом пре годину дана дошао је у Србију, и то овде и ступио на рад у Наупари, у службу Француско-Српског Друштва. Рат га је затекао овде, и он је ступио као добровољни писар на рад у овдашњој војној болници. Ту је неуморно бдио и радио, а у слободним часовима рада, одлазио је болесницима и рањеницима, и неговао их братски

и срдечно. На тај начин, хоћећи, да се одужи опште-словенској дужности, усред тога плодног рода, снашла га је тешка болест, којој је и подлегао 1 марта ове год. На 14 дана пре смрти положио је заклетву на поданство и баш тада, када је желео, да двојином више ради и бори се, пао је, вршећи дужност. Био је одличан друг и карактер, одлично васпитан и спреман у својој дужности. Умро је у 30 година. Жалимо за овим младим животом, који је могао још много користити. Нека му је лака српска грудина која је волео, и за коју се жртвовао. Бог да га прости!

ИЗВЕШТАЈИ

Српском Црвеном Крсту

Од Петра Петровића, ратног заробљеника у Дрозендорфу, примили смо једну карту, адресовану на г. Светозара Мајормарковића, чиновника у Крагујевцу. Пошто нзм је та карта враћена из Крагујевца са ознаком: „непознат“, позивамо г. Мајормарковића да нам саопшти своју тачну адресу, како бисмо му ову карту могли послати.

Од Берлинског Црвеног Крста добили смо извештај, да је српски држављанин Душан Т. Ђорђевић, из Лесковца, према саопштењу запознаништва логора у Пархиму, здрав.

Петар Ланер, глумац, извештава своју жену и пријатеље, да је 30 октобра пргод. заробљен у борби на „Дебелом Брду“ испод Медведника, и да се сада налази као заробљеник у II-гој болници у Nagymegyer у као болничар. Моли да му се бар пише.

Јордан Ј Лекић, пешадијски капетан, 1 пука, 1 позива, јавља својима, да је 12-ог новембра пр. год, на положају „Врачје Брдо“ пао у борби и да је после тога 48 дана био у 28 резервној болници у Köszeg у Угарској а олате је упућен у бању Pöstijen-Bad, где се и данас налази. Вели да је до сад преко 30 писама и карата писао кући,

али да никаквог одговора није добио и моли да му се на горњу адресу јаве.

На срамном стубу

Несавесни трговци.

Пресудама полицијски власти кажњени су по закону о помоћи њеволњима у рату због продаје намирница скупље него што је прописано:

Коста Јовановић, трговац у Београду са десет дана затвора; Никола Марковић, касин у Пожаревцу са петнаест дана затвора; Милован Јовановић трг. у Аранђеловцу са петнаест дана затвора; Живојин Карановић бакалин у Крагујевцу са петнаест дана затвора; Леон Или, трговац са петнаест дана затвора; Павле Варјачић, бакалин у Крагујевцу са петнаест дана затвора; Јоца Марковић, кафеџија у Београду са двадесет дана затвора; Тодор Перишић, кафеџија у Београду са двадесет дана затвора; Коста Мијатовић, бакалин у Београду са десет дана затвора; Персида Ристић, трг. у Београду са десет дана затвора; Ђорђе С Илић, бакалин из Београду, ј дан пут са десет а други пут са тридесет дана затвора; — или са одговарајућим новчаним казнама.

Све су пресуде постале извршне.

СКИЦЕ

Не поштује ценовник

Г. уреднице,

Ономад купујући дрва на дрвари, погађао сам једнога талигаша.

— Али то је исти кварт, а по такси си сувише скуп, — одговорих му.

У томе тренутку наилази хандарм са линије.

— Војниче, — рекох му, — молим те посредуј код овог кочијаша да поштује таксу, јер ми тражи више него што је прописано.

— Е, господине, узми де једног од оних што поштује таксу, јербо овај видиш не поштује је. БОКА.

Дневне вести

Пут генерала Пецета

Данас пре подне, отпутовао је из Крагујевца за Скопље, генерал Артур Пецет, да обиђе своју болесну кћер, леди Пецет.

Преведен у активу

Последњим указом Њ. В. Престолонаследника Александра преведен је у активу резервни санитетски мајор Миљутин Р. Живковић.

Банкет у част Пецета

Синоћ је у крагујевачком официрском дому, био приређен банкет у част генерала Пецета, који је у Крагујевцу предао Војводи Путнику одликовање којим га је одликовао енглески краљ.

Француски лекари

Синоћ су стигли из Француске у Ниш, десет нових француских лекара.

Они ће бити упућени на рад у болницу, у једној варијети унутрашњости.

Седница општинског одбора

Јуче је одржана одборска седница у згради београдске општине. На седници је решавано о набавци животних намирница: брашна, шећера и других за наступајуће празнике.

Забрана Врховне Команде

Извештава се грађанство, да је Врховна Команда у смислу већ издатих наређења, а у циљу спречавања заразних болести на војишту, забранила почев од 3 овог месеца па до 3 априла ове године све посете војницима по болницама на војишту, а тако исто и посете војницима по командама од стране њихових сељака и мештана.

Забрањено торбарење

Министар Унутрашњих Дела поштрио је своју наредбу, којом забрањује, због ширења заразе, ношење старог одела и других ствари по кућама.

Ј. В. Нешићева:

ФЕЛТОН

М. Арс.

Уцењивачима

На пустој планини!

Зашто тако глобиш, мучиш Сиротину страшно бедно?!
О трговче, о лопужо,
У теби је срце ледно.

Уцењујеш, глобиш, араш,
Ти бестидни срамни створе
И подижеш цене роби
О лопужо, о злотворе.

Ти не знаш да ти је душа подла
И да је прилепљен на твој образ
О трговче, о лопужо, уцењивачу
Гадни
За тебе је катанац, нож и оштар
кам.

Крагујевац, 1915.

Била је мрачна и пуста је сења ноћ као пакао, ситна киша из натуштеног неба непрестано сипала, док хладни ветар је дувао кад јаче кад слабије, носећи собом ситне пахуљице свега. Црна, јата гладних врана тужно су грактала слетајући до земље и дижући се у висину као да су ишла Богу на тужбу против пуге јесени. Иначе свул тишина...

На месту где се мало раније, крвава сцена догодила владао је дубоки мир, рањеници су давно изнети. Наокколо лежале су још свежје људске лешине, делови тела, и локве крви усирене, гаврани и дивље звериње већ су

отпочели свој крвави посао.

Поред једног онеспособљеног за борбу топа лежао је једав тешки рањеник. Граната се била распрсла крај топа и беше му одбила обе ноге. И он до мало пре херој, сила брана о коју се дробило непријатељ отаџбине му, он, који је са својим топом, од кога се никако нераздвајаше, правио увек осетне губитке непријатељу, лежао је сада рањен, смртно рањен. Хладни јесењи ветар играо се је са прамењем његове крваве косе и крајевима крвавог одела. Полако отвори очи. Изгледало је да се повраћа из несвесностице у коју беше пао због многог губитка крви. Неко пријатно осећање озари његово измучено лице мутним очима погледа око себе па онет клону главом. Био је задовољан и на уснама му се лепрцао задовољан осмех.

Питао је сам себе, да ли

је сањао или је истина видео седега краља, где као прост војник пуца из пушке и храбри војнике око себе, и неки унутрашњи нагон гонио га је да устане и да иде и даље, да се бори уз краља, да се дивни његовој храбрости. Но видевши својеспособљене ноге болно заукао и глава му клону на измучене груди.

Ветар је и даље звиждао кроз голо грање и губио се но мрачној планини, која је зјапила као кква рака. Киша је све јаче ладала, перући трагове крвае и очајне борбе. Зверине се осећајући врућу крв, која се пушила из тела палих јунака страшно урликало, и вињено страшном непогодом сизило са пуге планине у којој је страшна смрт пиrowаа свој крвави пир. Огледела дрва стајала су као аветињеловијајући се од силнога ветр.

Далеко игде у даљини,

светлוצала је ватра. Рањеник је видео, али се није могао дићи, јер над његово главом беше већ смрт раширила своја крила. Он беше заспао.

Сањао је своју отаџбину дотле поништену, незнатну, малу сада моћну и салну и радоваће се будућој срећи своје отаџбине за коју је своје највеће благо дао. Живот свој млађани није жалио.

Ветар је полако умирао у планини као да је био побеђен јунаштвом и трпеливошћу ове жртве у чијој се души живот постепено гасио. Киша је била престала, мутни облаци су ишчезавали са хоризонта. А у даљини се је зора појављивала носећи собом свеж живот.

Горе, на пустој планини лежао је он, укључених очју са задовољним осмехом на уснама.

Против гљачкаша

Месни одбор за помоћ невољнима и пострадалима у рату, решио је, да сваком оном лицу који буде потказао где се налази скривен шећер, да до 100 динара

Изграда ће се одредити према козичини вањене робе

Потказивања достављати месном одбору или управи вароши.

Врачарски пододбор Црвеног Крста

Врачарски пододбор Црвеног Крста основан 1908 год. за време анексије Босне и Херцеговине, показао је велики успех у раду, јер је за време прошлих ратова у 1912 и 1913 години прикупио и предао Главном Одбору Црвеног Крста које у готову новцу које у новим стварима око 20.000 динара. Сада је пак наново отпочео свој рад и за непуних 10 дана прикупио је у готову око 1000 динара а толико исто и у стварима, и то је прикупио само на Врачару и Савинцу где је сиромашнији свет. Прилоге ће примати са захвалношћу под председник Дим. Ј. Соколовић у правитељ школе на Источ. Врачару; благајник Ј. Васоваћ трг. и чланови пододбора г.г. Свет. Живковић учитељ, Вујица Обрадовић трг. и Трајко Стојковић кафеџија, а о свим њих и повереници који су снабдевени пододборским пуномоћјем.

Канцеларија пододбора налази се у кући Јев. Васовића трг. у Макезијевој ул. преко пута врачарског квартга.

† Драгољуб Филиповић

У београдској болници умро је Драгољуб Филиповић музички наредник XI пука. Пок. Драгољуб био је један од врло вредних људи и добар музикант, као друга су га волели сви његови другови јер је био дружеван.

Покојник је био и врли супруг у своме дому што га сви оплакују.

Бог душу да му прости!

Пример за углед

Гђа Паулина, супруга г. Драгољуба Петковића админ. чиновник Железничке Дирекције из Крушевца, приложила је 21. фебруара 1915 године Чачан. Окр. Одбору Друштва Црвеног Крста 100 динара, као на дан полугодишњег помена од смрти свога оца пок. Борђа Обрадовића, бив. трг. из Чачка, у место уобичајеног подушја, на чему приложница Одбор Црв. Крста за округ чачански изјављује своју благодарност.

Оправка државних зграда

Министар Грађевина одобрио је потребне кредите из којих ће суме бити исправљене све државне зграде, које су порушене аустријским бомбардовањем

„Дело“

Уредништво „Дела“ извештава сараднике, претплатнике и пријатеље своје да ће лист наставити излажење 15. марта. Са обзиром на особене прилике у којима се Србија налази, „Дело“ ће изла-

зити два пут месечно, у свескама од три штампана табака, са одабраном садржином. Лист ће се продавати на број по 0.50 дин. Претплатити се треба непосредно код уредништва.

Ратна пошта

Мој син Тихомир Анђелић, обвезник марвене болнице, не јавља ми се никако, и не знам да ли је жив; с тога најучтивije умољавам свакога ко би шта знао о њему да ми јави на адресу. Милева Анђелић, Светогорска бр. 6.

Моли се сваки ко би шта знао о Михајлу Косановићу, редову, који се већ четири месеца није јавио својима, да извести Катицу Буљугић, Молерова бр. 81.

Молим сваког ко би шта знао о моме брату Милићу Ж. Миливојевићу, да ме извести, зашта њу му остати вечито захвалан а и пристојну награду дају му.

Мој брат Милић нестао је 24 октобра прошле године приликом оступања са положаја „Гучево“ и до сада се није јавио.

Милутић Ж. Миливојевић
наредник
беогр. жанд. одреда

Марко Ж. Пулетић, наредник — ђак тражи свога друга Борђа Вучинића, наредника — ђака који се разболео 30. децембра 1914 г. и упућен у болницу у Ваљево, одакле ми се јавио 5 јануара 1915. год. Од тада до данас за њега не знам ништа ни ја нити остали његови пријатељи. С тога учтиво молим прво г. г. управнике ваљевских болница, а затим и свакога онога, који би ма шта знао о поменутом, да јави уредништву „Страже“.

РУСКА ОФАНЗИВА**Око Пшемисла**

— Одлучан испад гарнизона —

ПЕТРОГРАД, 7. марта.

У источној Галицији дошло је до борбе у пределу Надворна, где непријатељ држи јако утврђене положаје.

5. марта још с јутра батерије из Пшемисла отвориле су паљбу на наше позиције и продужиле су да пуцају целу ноћ, трошећи грдну муницију, каквог примера до сада није било. 6. марта у 5 часова у јутру велика одељења гарнизона из Пшемисла предузела су одлучан испад у источном правцу на фронту Медика—Биково—Плечавиц. Око 2 часа по подне непријатељ је и не доспевши до наших ровова био одбијен на линију својих положаја, Заробили смо близу три хиљаде војника од којих 28 официра и запленили 7 митраљеза 23 хонведске дивизије, која сачињава језгро посаде у Пшемислу.

У Карпатима

ПЕТРОГРАД, 7. марта. Званично.

У Карпатима према накнадним извештајима нашим против-нападом од 5 марта у пределу јужно од Чичковица нанели смо велики пораз 30 дивизији Хонведа. У пределу јужно од Горлица приликом једног против-напада на аустријске јединице, које су енергично нападале, заробили смо 800 војника.

Код Молдавске отели смо једну утврђену узвишицу.

Непријатељеве против-напади као и његови поновљени напади у пределу Розанка остали су без резултата

Са Кавказа

ПЕТРОГРАД, 8. марта. — У правцу Чорока наша артиљерија и наша пешадија успешно су одбили покушаје Турака, који су хтели да се дочепију положаја, које смо заузели. У правцу Олти-а наша предња одељења успешно су напредовала, пошто су растерала непријатеља. Не јављају ни за какву борбу на осталим деловима кавкаског фронта.

На Јбемеху

ПЕТРОГРАД, 7. марта. (Званично) — На десној обали Њемена, после борбе од Таурагена, Немци су били одбијени преко границе. Једно руско одељење, које је било развилу наглу офанзиву, стигло је до Мемела 5. марта у 8 часова ноћу и заузело варош после једне борбе, у којој су учествовали и становници. — На левој обали Њемена, после борбе од последњих дана, непријатељ је био принуђен да евакуише места Пилвицки и предео источно од линије Бзеро—Дугаја—Копчиова. — На десној обали

Нарева борбе имају делимичан карактер. Један немачки напад према Мишињцу у правцу Кадзидоло завршио се потпуним неуспехом. Немци, који су предузели офанзиву у збијеним колонама, цмали су огромних губитака. — На левој обали Висле не јављају ни за какву измену.

Око Мемела

ПЕТРОГРАД, 8. марта (зван.) — Наше су трупе праспеле у Мемел 5. марта у вече, пошто су прешле границу код Горофна, где смо тукли Немце узевши им топова, митраљеза и аутомобила натоварени муницијом. Мемел су бранили два пука ландштурма, који се потиснути, измешаше са становништвом. Кад су око 8 часова наше трупе продрле у варош биле су дочекаве пушчаном ватром са свију страна; из кућа и барикада пуцале су не само непријатељеве трупе него и становници. Тада су наше трупе евакуисале Мемел, који је по том био изложен једној краткој артиљеријској паљби. Наши топовски метци натерали су непријатеља, да престане са отпором а становници су евакуисани из вароши. Наша артиљерија растерала је неколико немачких батаљона, који су ишли у правцу јужно од Раве.

У Ђуковикн

БУКУРЕШТ, 7. марта

Саопштавају из Маморнице:

Борба око Черновице води се још са све жешћом у порношћу на обема странама.

Покушај руких трупа да код Цурине пређу Прут, осујећен је од стране аустријанаца, који су осули јаку артиљеријску ватру. Доминирајући висови Мохала и Каранча у руским су рукама а на њих су довучени опсадни топови.

Заробљеничко плаће

— Употреба на радовима у пољу —

ПЕТРОГРАД, 6. марта

Цар је потврдио одлуку Министарског Савета о употреби ратних заробљеника за пољске радове. Земства су овлашћена указом, да поглавито заробљенике, који нису немачке и мађарске народности, могу употребити за пољске радове, плаћајући им пристојну надницу и задржавати трошкове око њиховог издржавања.

СА ЗАПАДА**Енглеска војска**

РИМ, 7. марта. — Римска телегр. агенција има вест из Лондона, да се досада уписало преко 300 000 душа за добровољце. Сви су ови нови војници до сада радили по рудницима.

Енглески листови са хвалом износе оволику приврженост и оволики патриотизам енглеских радника.

Жир на фроктовима

ПАРИЗ, 7. марта. — Званични коминике од 6. марта у 11 часова у вече. Дан је прошао прилично мирно на целом фронту. У долини Ена била је доста жива артиљеријска борба. — У Шампањи је непријатељ после јакг бомбардовања наших положаја испред коте 196 на североистоку од Менила, почео напад својом пешадијом, али је био одбијен с великим губитцима.

ПАРИЗ, 7. марта. (Званично) — Коминике од 7 марта у 3 часа по подне. Нема ништа да се забележи на целокупном фронту.

Против Генадијева

ПАРИЗ, 6. марта — Листови објављују један телеграм из Дедеагача, којим се јавља да турска штампа назива Генадијева издајником, због његових русофилских изјава.

За Србе

— Предавање професора Рајса. —

ПАРИЗ, 6. марта. — Идуће среде под заштитом француске алијанције одржаће професор Рајс предавање на Сорбона о аустро угарским свирепствима у Србији.

„Фигаро“ објављује апел „Одбора Госпођа за Србију“ и прву листу прилога. Исти одбор послатће ових дана рубље за бмнице у вредности 30 000 динара.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (51)

— Госпођице Петровићева, ви заборављате, ја бар тако судим, према непријатељском држању вашем према мени, да ја имам мало права да и другачије са вама говорим. Ако се не вaram ја сам ваш вереник? Нулић ту застане и једним оштрим погледом промери Невенку. Сва се само болно насмеја, и као да је хтела да одговори какву рђаву мисао од себе, ману руком. Нулић се ујеле за усну и настави:

— Да, као ваш вереник ја бих имао права и други начин да употребим при нашим приватним стварима. Хоћу одмах да вам приметим, да ако после догађаја, за који сам ја кривац, ја то не поричем, и дође до каквих компликација које би ишле на уштрб како мени тако и вама, знајте да је то ваша кривица. Јер, интервенција трећег по познатој вам ствари није била потребна. Толико само, да бих утврдио да и до вас има кривице.

Иако бих после свега овога имао права да прекинем сваке односе, иако би.....

— Па молим вас ја вас нисам ни звала овамо; — прекиде га Невенка! — У опште ја не знам шта ви овамо у моме стану хоћете! Зар уместо да ми благодарите што сам пристала да вас слушам, ви се још усуђујете, да ме вређате: Ако господине, мислите, да ћу и даље имати некаквих обзира ви се љуговарате. Знајте да и моме стрпљењу има граница. Ја никада нисам била груба, никада нисам се давала да самвом пресудно расположење влада, али зато знајте да нећу моћи да издржим а да вам не кажем оно што заслужујете, ако ме само још мало будете вређали имајте на уму да сте само мојом добротом и мојом племенитошћу опет угледали слободу и стали и даље, честит и поштен човек! — Последње речи Невенка је из

говорила са иронијом, и Нулић је видео да је сва његова речитост, сав његов труд отишао у залуд и да је он и даље у положају оптуженога који има да од овара за тешку кривицу. И као добар психолог он је брзо увидео да би и даље опонирање и дуелирање са њоме било само по њега штетно.

— Госпођице, ја нисам имао намеру да изазивам код вас срџбу. Не, то ми није била намера, јер још одмах у почетку ја сам вам рекао да сам кривац и да осећам сву тежину кривице, коју сам учинио! Ја сам баш зато овамо и дошао и имам намеру да поправам грешку или боље рећи грех учињен према вама.

Госпођице, заборавимо све што је било између нас последњих дана, предајмо забраву, догађај који баца тако ружну сенку на мене, третирајмо тај догађај, као несташлук једног заљубљеног младића, третирајмо га као последицу нечега што би кад тад морало доћи, заборавимо ми све то, измиримо се, а за најкраће време, а ја ћу га што више скратити, ја ћу вас извести пред олтар и тиме потпуно изгладити и изравнати спор. Госпођице ја овога тренутка, признајте и пред вама коју сам иако тешко увредио, немам речи да вас молим, ја знам да вас свака моја реч још увек вређа и зато сво хоћу да идем. Али пре мога одласка дајте ми бар ваде, да ће те мојој молби, мојој жељи изићи у сусрет

Невенка је ћутала. Није ни сама знала шта да му каже. Најрадије би га ухватила за мишке и избацила кроз врата напоље! А скандал, сену јој кроз главу и она се понова замисли. Вадећи да се она решава, Нулић је сматрао да ће најбоље бити да се за време повуче, а да ствар сасвим не упропасти.

Скупљачима марака

Велику количину поштанских српских марака има на продају. Упитати уредништво овог листа.

ПРЕКОМОВАЊЕ 30. ДЕЧ. ПАРЦ.

Суд Општине града Београда извештава интересоване, да ће се од 15. априла ове год. отпочети да прекопава 30. ечија парцела на овдашњем Новом Гробљу и да до тога времена треба обновити таксу ако се жели гроб задржати.

НАМЕШТАЈ
канцеларски добро очуван ко има на продају нека јави уредништву.

Сандука мртвачких
има готових свију сорти код
ТИШЛЕРА РАКЕ
Балканска улица бр. 49. (Краљева пивара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“
БЕОГРАД
80 7-10

Знања ради

Од 15. фебруара продавају све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршлеме прасо, и арпаично семе. У исто време имају и арпаичка сејанца, за сађење. Продавају на већу и мању количину — Сва горња семена продавају у Јагодина пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђуро Трајковић

50 ИЗ БЕОГРАДА 10-10

Са болом у души и превеликом тугом јављам свима родбанима и пријатељима, да је мој добри и никад непрежаљени супруг и отац

— Стеван А. Поповић

пуномоћник фирме А. Аптонић

преминуо 4. марта од несретне болести тифуса.

Ожалостени: супруга Катина, син Александар и остала многобројна фамилија.

88,3-3

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА

ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерлехвајха

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу

прима поручбине печата и штампарија. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценоник.

96

1-10

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ:

Збирка ерпекских народних песама из ерпекско-аустријског рата

СА КАЛЕНДАРСМ ЗА РАТНУ 1917 ГОД

Цена 0 50 п. д.

Препродавцима 100 ком, 35 дин. — Поштарина моја. Новац слати упутницом или уз доплату.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

Е. Ајхштет — млађи

— БЕОГРАД —

83

5-5

ОГЛАС

Канцеларија „СРБИЈЕ“ Првог Српског Друштва за осигурање, која се налази у палати Прометне Банке у Београду, угао Квез Михаилове и Књегиче Љубице улице, отворена је

од 1. марта ове године

УПРАВА

81,3-3

Јављамо свима сродницима и пријатељима да је наш добри и никад непрежаљени син, брат, супруг, отац, стриц и синовац

+ Драгомир (Драга)

резервни артиљ. наредник

преминуо 10., а сахрањен 11 фебруара т. г. у гробљу села Шаторња.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Отац Милан, мати Танкосава, браћа: Тихомир, Драгутин, Живота, Милентије, супруга Љубица, сестре: Зорка и Златија, синови: Бранислав и Витомир, кћи Драгослава, снаха Јулка, синовнице: Владислава, Јелка, Мирослава и Живомир и остала многобројна родбина.

2-3

РАДЊА СА ГОТОВИМ ОДЕЛОМ

САВИЋА И МАЈДАНЦА — БЕОГРАД

Препоручује своје БОГАТО СТОВАРИШТЕ, мушког одела

Највећи избор дечијих хаљикица за Врблицу

Скреће се пажња муштеријама из унутрашњости да могу и поштом поручити што ће се најбрижљивије извршити.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО СОЛИДНЕ

89

2-10

Стан Редакције и Админ.:
Косовска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Издавна се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Цена, рукописе, новац и
остао што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 5.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

Пшемисл и Софија

(Наш извештај)

НИШ, 10. марта

Према вестима из Софије, пад Пшемисла изазвао је у овдашњим софијским политичким круговима велику узрујаност. Сви листови издали су ванредна издања у којима се велича руска победа и тражи да влада одмах нареди мобилизацију и ступи у акцију уз Споразум.

Пред руским посланством приређена је величанствена манифестација. Руски посланик г. Савински, дирљивим говором се захвалио манифестантима.

Одмах по извештају о паду одржана је министарска седница, на којој је решено, да се понова позове крунски савет.

Јовановић

После пада Пшемисла

Најзад после дугог очекивања, после крвних борби пао је град Пшемисл, који је готово пуних осам месеци одолевао силној навали руских војника. Најзад, после дугих очекивања тако жељено очекиван, дошао је дан, који је отворио стедиште над презадуженом аустро-немачком имаовином, дошао је дан, који је у победнички савезнички венац уплео победу најзначајнију у осмомесечном ратовању, победу која ће у историји бити записана златним словима; дошао је дан, када је храбра и победоносна руска војска истакла свој стег на тврђави Пшемисл. И глас о овој најновијој победи одјекнуо је силно и изазвао је силно одушевљење у срцима свих оних који се боре за права малих народа, за правду, културу и цивилизацију.

После вишедневног затишја на руско-аустријском фронту дошао је пад Пшемисла савим изненада и изненадио је све. Са стрпљивошћу и лаганом али успешном акцијом, која је својствена само руској врховној команди, руски гвоздени обруч најзад је скрхао отпор Аустријанаца и ова

под снажним ударцима руским капитулирали су.

Најновији руски успех није само од великог значаја по даљу успешну руску акцију у Аустроугарској. Он је исто толико важан и по даље операције на пратко руском бојишту, на Западу и на Југу.

Али не мање ће ова најновија победа утицати на даље држање неутралних држава; нарочито на даље држање Румуније и Бугарске. Колебање изазвано после сјајне победе код Пшасниша, које је после уласка савезничке флоте у Дарданеле добило све озбиљнији карактер после пада Пшемисла претвориће се у јавно ступање ових двеју држава у акцију; на коју страву то није јешко погодити. Нема сумње да ће њихово улажење у акцију изазвати и промену у даљем држању Италије и Грчке, у којој је недавно извршена промена кабинета.

И тако оно што није могла да учини дипломатија, оно што нису могли да учине професионални политичари, учинила је сјајна руска победа о свајањем Пшемисла: неутралне државе на Југу хтеле не хтеле мораће да ступе у акцију

против Аустрије, Немачке и Турске.

Пад Пшемисла од предудног је значаја и по даље држање Аустријанаца и Немаца. После силних пораза у Карпатима, Буковини и Источној Галицији дошао је и пад Пшемисла, најјачи пораз који је могла да претрпи Њесарова војска: После тродневне огорчене али неуспешне борбе, она је била приморана да капитулира, да се прега најмоћнијем непријатељу.

Благодарећи тој руској победи ми се данас налазимо пред новом ситуацијом, која тако јасно и тако одређено говори да смо на путу да заједничког непријатеља, за кратко време, краће но што се и могло замислити, потпуно уништите, јер су двеста хиљада руских војника, тај гвоздени обруч, који је стегао Пшемисл ослобођени.

Епиграм

И Пшемисл паде,
То ратно поприште;
Са тим падом отворено ј',
Германству — стедиште.

Ђока

Рабош

— Кинематографски разговор —

Јуче ми чисти код Лондона чистач обућу; и чекајући да буде готов посматрам про-

лазнике. Одједном спазим из далека једног странца, и једну нашу „женску“ где се са најенергичнијим гестовима и руку и ногу нешто објашњавају. Пошто су гестови почели бити „опипателна“, обратићу на ово двоје пажњу.

Када су стигли до мене очекивао сам да чујем на коме се језику објашњавају. Међутим, и ако се разговор водио на „немуштом“ — „кинематографском“ — језику, а свршио се — ипак се свршио.

Ђока

Немири у Урмији

— Турци против Американца —

ПЕТРОГРАД, 8 марта.
Јављају из Ђуфле: Турски конзул Рахиб беј на челу 70 аскера напаво је американску мисију у Урмији, где је било 15.000 православних хришћана. Консул је извукао из мисије три свештеника и два ђака кола, које су затим вукли по улицама вређали и ударали без милости. У дворишту мисије била су подигнута вешала за мисионаре. Један американски мисионер кога су тукли и вређали успео је да пошаље два човека у Салмас и да тражи хитну помоћ од руских трупа, да спасу хришћанима живот, јер их мисија није више могла да заштити. Приликом напада турског

консула Рахиб беја на американску мисију, Турци су такође заробили и православног владику, кога су ружили и вређали.

На Кавказу

— Успех на свима фронтима —

Петроград, 9 марта.
Наше су трупе са успехом одбиле покушаје Турака да предузму офанзиву у приморју. У пределу Чрока, после борбе, Турци су били одбачени ка Артуру. У пределу између Ардакуча и Ортија турска одлеђа била су осетно потиснута ка западу. У долини Алашкерц било је борби, пошто смо растерали Турке ми смо заузели две важне тачке.

КРОЗ ШИБУ

— Једно писмо —

Пошт. г. Уреднице,
Ја не знам шта сте се окомали, и ви и сви београдски уредници на ово неколико, такође београдских милионара те им не дате ни ока отворити. Те не знам, продају робу веома скупо и преко таксе; те крију робу, јер велите чекају бољу цену; те не

дају ништа за српску војску и сиротињу ит.д. ит.д.

Међутим, ево да вам наведем један истинит пример, који се десио пред очима толико Београђана и то о ономе кога данас сви уредници највише нападају и изобличавају — о Луки Милишићу.

Његову су радњу, по удару гранате у исту, преселили краљевско српски војници из последње одбране Београда, на колима, такође краљевско српске коморе и сву превукли у његову циглану где је сада и нађена. Јест, до душе, да је приликом тога спасавања Милишићеве робе погинуо Сретен Калајић, бив. цариник и још један обућар из Скардарије, који је оставао шесторо незбринуте деце за собом, не узимајући у рачун остале рањене, али је бар роба милионарева спасена и он је том приликом био такође великодушан и свакоме од оних који су робу спасавали поклонили по сто грама коњака и по једну пребајену миликерц свећу.

Што, пак, и оној двојници погинулих није учинио никаквога поклона није крив Милишић; — криви су они што нису дошли.

Па сад, после свако документованог милосрђа Милишићева, да и даље вавадате њега и његове рупетлије било би испод сваке критике и ја вас молим да их бар за сада поштедите, јер ваљда нећете захтевати да и они чине жртве à la г-ђа Педет и г. Липтон.

Они нису ни Енглези ни Американци они су већином отуда од Херцеговине и Босне, а за њих је рекао још Турчин: Крк Бошњак, бир адам.

Ћифта.

О српској војсци

— Чланак генерала Шерфиса —

ПARIЗ, 8. марта

Генерал Шерфис написао је у „Еко де Пари“ један чланак о аустро-српским операцијама, изводећи овај закључак: Сад се српска војска од-

мара на величанственим ловорима, али са будним оком она је превила своје ране, прибира снагу и врши реорганизацију, она је готова за нову битку. Ја мислим да нема ни једне битке која је тако лепа као што је била она на Руднику, јер је била потпуна. Ако и није донела Србији мир, који је не одваја од њених великих савезника, она је славно завршила своје операције. Слава и част храброј српској војсци. Србија може са поносом гледати у сјајну будућност која се отвара пред њим надањима. „Фигаро“ објављује леп чланак од Виктора Берара под насловом „За Србију“, у коме се француска публика позива да да прилоге за српске рањенике и српску сиротињу.

Пажња општина

— Помамо једног Београђанина —

Г. Уреднице,

И преко листова, и преко наредба, ми смо једнако опомињали за чистоћу, дезинфекцију и т. д. А шта ће мо да радимо, када апсолутно нема никог да нам — осмомесечно ђубре из дворишта изнесе.

Апелујте г. Уреднице на надлежне да нам пошаљу кола за изношење ђубрета, јер је бар сада — сезона болести.

Београђанин.

За наше

— Сетите се и лавова и трећег позива —

Не завидим млађим позивима, што се за њих води много већа брига, око набавке: веша, чарапа, одела и других повуда, јер су у њима и наши синови и наша браћа; али тек, падне ми жао, што се за трећи позив мало више не поведе брига.

И трећи позив има сјајних историских заслуга са свога јунаштва у овоме крвавом рату, за добро своје отаџбине. Сетите се Варовнице, Космаја, Циганлије и т. д. где су јуначке руке трећег позива — нарочито Шумадинци

— голим рукама давили непријатеља и крхали на коленима непријатељско оружје. У свима борбама беху то стари лавови, који су превазилазили и првопозивце својом храброшћу и страшним налетима.

Трећи позив највише оскудева у вешу, чарапама и шајкачама. И друго одело најек свету, но се то још и може грпети.

Дакле сетите се лавова из трећег позива.

Ратник

Губитак бродова

— Операције се ипак успешно продужују —

ПARIЗ, 8 марта.

Листови пишу са жаљењем о губитку три савезничка брода у Дарданелима, додајући, да није могуће спровести овакву важну операцију без губитака и да су бродови, будући старог модела, употребљени само као постамент за артиљерију, јер усавршавања, која су постигнута од времена њихова грађења, учинила су да су ови бродови у многим погледу заостали иза модерних јединица. Операције се продужују и ускоро ће бити срећно завршене.

Наши пријатељи

— Др. Рајн —

Овај честити америкашки лекар, који је као шеф мисије у Београдском хируршком одељењу провео већ доста дуго времена, предано негујући наше болне и рањене; па чак и по вароши грађанство, оболео је. Болест није опасна, али се др. Рајн налази у постољу.

Њега су у племенитом послу време нашој отаџбини дошли да замене г. др. Батлер и г. др. Керби Смит, лекари америкашке мисије, која је радила у Француској.

Нашем добром доктору Рајну, желимо најскорије оздрављење.

Из нових крајева

Непознавање закона

(Пажња г. министру финансија)

Дошао сам у једно надлежанство које продаје марке и монополисане хартије, да купим један бланкет од 2 дин. па како није имало бланкета, господин, који врши продају монополисаных хартија, место да ме протокуларно саслуша, на белом табаку утисне марку од 2 дин. и без увиђаја садржине овери, да нема бланкета, као што то прописује чл. 34. закона о таксама ваљда да би што јаче доказао своје незнање закона, он ми је развио читаву теорију да ми докаже: како би таква његова радња била нека врста нарочитог уверења, за које бих ја требало таксу да платим.

Кад сам видео да овај господин и непознаје чл. 34. зак. о таксама, отишао сам код старешине надлежанства надајући се да ће он бар знати прописе закона али на моје изненађење и овај ми даде исти одговор, само што је овај био још толико љубазан да ме обавести, да у окружној вароши има бланкета и да их тамо могу добити. Ја се у овом моменту сетих неког старог неписменог турског хатиба, коме је дошао један путник да му вазира пасош за Силистрију, а он грешник није умео да напише Силистрија, а знао је да напише Силиврија, те се окрете путнику и каже му: молим те пријатељу да ти напишем Силиврија, па иди у Силиврију а они ће те одатле упутити у Силистрију — а што ће овог путника пут, пет пута бити дужи, то ништа не мари.

У овом истом надлежанству људи подносе молбе и траже решења по својим споровима и предметима, полагајући за ова и таксу, али старешина надлежанства, начелник средски, мислећи ваљда, да је надлежанство његов спатиљук или су му решења тако „законита“ да их несме ни да издаје, од молбоца неће да прима ни молбе ни таксе које полагају, нити им решења издаје.

У овом истом надлежанству људи подносе молбе и траже решења по својим споровима и предметима, полагајући за ова и таксу, али старешина надлежанства, начелник средски, мислећи ваљда, да је надлежанство његов спатиљук или су му решења тако „законита“ да их несме ни да издаје, од молбоца неће да прима ни молбе ни таксе које полагају, нити им решења издаје.

О овим и још другим не правилностима овог среског начелника ускоро ће се позабавити његов окр. начелник и његов министар, али како овакви постуци штете државну касу и г. министар финансија требао би да се овим појавама заинтересује јер бар у новим крајевима није мали број чиновника, који не знају ики неће да знају закон и који мисле да је закон оно исто што и његова воља.

В. Јоксић.

Дневне вести

Народна Скупштина

Прва седница Народне Скупштине одржаће се 26 ов. мца.

На дневном реду је, претрес законског предлога о реквизицији и одобрење кредита, по разним мини тарским тражењима.

Благодарње у Нишу

Данас, у 11 часова пре подне у нишкој саборној цркви, одржаће се свечано благодарње за последњу славу и значајну победу руског оружја — освојење Пшемисла.

Аутомобили и санитарни материјал

Наш дописник из Солуна, јавља нам, да се тамо већ неколико дана истоварује велика количина санитарног материјала за Србију.

Пре два дана, испослато је за Србију 20 аутомобила, велика количина брашна и санитарног материјала.

Британска мисија

Британска мисија, од 30 чланова, која је већ стигла у Ниш, биће одређена на рад у Врњцама.

Седница општинског одбора

Данас по подне, одржаће у сали београдске општине, општински одбор седницу, на којој ће се решавати о поновним набавкама брашна.

Пад Пшемисла и „Политика“

Најзад је и тврђава „Пшемисл“ пала у руке силне руске војске. Ову вест објавили

ФЕЛТОН

ПОЗОРИШТЕ „ЈОКИМ ВУИЧ“

— Г-ђа Жанка Стокићка као Жиклина. —

Да бацим један летимички поглед на ово позориште, не у улози судије, већ у улози посматрача, простог гледаоца. Последњих дана, пре но што ће престати да ради, нисмо били задовољни радом ове трупе. Још од почетка рата, одласком његовог агилног управника г. Косте Д. линија, на војну дужност, ово позориште је много изгубило, јер нико не разуме дух публике у унутрашњости, као он. Он је, неумиљив, одличан управитељ, и још бољи глумац. Он има свој репертоар, који је бриљантан. И одсуство ње-

гово створило је празнину, која је осетна. Као „песник“ у „лаврици и пројачком штапу“ он је — ненадмашан; као „Квазимодо“ у „Заонару Богородичне цркве“ — недоствжан; носилац главне роле у „Циганину“ — незаменљив; и, шта да рећам? То сви знају, који су га гледали. А ко га није гледао, и, ко није живао у његовој дивној игри?

Давала се „Љубав бди“ и да није било једине г-ђе Жанке Стокићке, комад би такође пропао. Г-ђа Жанка је спасла комад, у колико је то могла она сама, уз веома слабу припомоћ г. Бековића, која је једва нешто дао, да не буде потпуно монотоније. Г-ђа Жанка, поуздано ступа позорницом, (као код своје куће) и то са таквом окретношћу, живовшћу и неизвештаченошћу, и увек тако успешно, да је заслужна, да се њена игра увек поздравља, као

нешто што се ретко виђа — за наше овдашње прилике.

Ја ћу се увек сећати њене Жиклине из „Љубав бди“, и овог њеног природног смеха, живог, изразитог, силног и речитог, упућеног на адресу Ервеста, који је, (у љубави, кад му се она даје сват) и неодлучан, и неумешан, и толико збуњен и сплетен, и тако комично утучен и жалостан, због те своје урођене неокретно, — да је то нешто фенсманло. Она даје јасног, брзог и живог колорита свакој својој игри; и, често њене очи и гримасе више говоре... то јест, допуњују писца, у ономе, што није речено. Таква је она и у једној својој улзи у „Чергаштву“ од Мирже-а — незамењива. Је не знам ни једну другу чланицу Нар. Позоришта, која би стала поред ње у том правцу. Мени се чини, да је њена игра плод искуства њеног живота; она

одлично познаје свет и друштва; то је њено преимућство, да је далеко од извештачености наших свакидањих глумица. Те вечери видео сам, из једне упоредне улоге, кују је играла г-ђа Павла Слук, колико је недовољно обрађена у уметничком смислу игра г-ђе Слук, колико је простих гестикулација и мимика, и безизразих, без подлоге реалне, и тако далеко од природности, игра г-ђе Слук, — према игри г-ђе Стокићке. Само молим, без љутње? У оцеви нема ласкања, јер се тражи вредност, коју тако ретко налазимо.

Приказано је и „Васкрсење“ (по роману Толстојевом) али без успеха. У улози Каће, г-ђа Слук играла је извештачено, неприродно, и без најмање студије, нарочито у завршној сцени, кад узима отров и умире, била је веома слаба.

Стари глумац г. Јоца Стојчевић, кад је на два-три дана дошао са положаја, на одсуству, играо је „Дон Цезара од Базана“, са одличним успехом. Био је у два маха изазван, и симпатично поздрављен, као одличан глумачки ветеран, коме, због заслуга и пожртвовања, ступимо са поштом. Играм његове госпође и његовом, публика је увек задовољна, јер им је и жавот: част, светао, моралан и беспрекоран. Кад ће ово позориште понова почети да ради, не зна се. Неки глумци иду већ за хлебом. Г. г. Срдаковић и Златковић већ су отишли за Јагодину, јер тамо позориште већ ради, а кажу, није ни престајало.

Толико за сада о овом позоришту. Казао сам истину, јер само кад о њој мислим, ја умем лепо да говорим. Она је горка, али зато и — лепа, као и сваки медикамент.

су прво јутарњи београдски листови и напоследку „Политика.“ И тако је Пшемисл пао без да је Политика прво то објавила.

Пропашће цео свет!

Индустрија војничког рубља

За једну кошуљу и гаће, коју Влад. Илић војни лифрант даје сиротињи да шије и плаћа он по 0.40 п. д. по комаду. Међутим конач стације 1.20 дин. Колика је ужасна експлоатација сиротног света то се најбоље види из овог примера.

Влада Илић није послодавац већ је крвопија радничке класе

Сиротињска помоћ

Због наступајућих Ускршњих празника општина београдска ће, на место 20. издавати сиротињску помоћ 17, 18 и 19 св. мес закључно. Ко се доцније буде јавио неће му се помоћ исплатити.

Истовремено саопштава се да је општина за сада ван сваке могућности да набави дрва која је имала намеру раздати бесплатно сиротним породицама оптерећеним децом. Сви покушаји да до дрва дође остали су без успеха и зато нека се нико за дрва не обраћа ни суду ни сиротињским реонским одборима.

Болничарке за болнице

Општина београдска ставља до знања Управама болница, да се велики број жена пријавио општини за рад са платом у болницама како овде тако и у унутрашњости. Болнице којима су потребне болничарке, могу се обратити општина са назначењем плате и осталих услова и општина ће потребан број одмах упутити.

Из Туцовићевог броја

У Туцовићевом броју ваља се између осталих забелешки и ова:

Овче Поље, 29. јуни 1913.

„После очајних сукоба на Шарановачкој коси 8-ог и 19-ог, о којима ћете наћи обавештења у мојим забелешкама, настале су сцене које превазилазе машту песника пакла. Већ три дана колера коси војнике моје чете. Најпре свакога дана, сада свакога сата падају људи од ове неумитне звери. Ја сам се решио да им помажем у спасавању живота до краја и да поделим њихову судбину!

Тако је мислио једна Туцовић социјалиста о својим војницима.

Нека му је вечити спомен међу нама!

Једна нехатност

Још пре петнаест дана доселио се у Београд Првостепени Суд за град Београд. После дугог саветовања где ће Суд инсталирати своје канцеларије, решено је да се остане на старом месту и рад одмах отпочне, али се тек тада видело да је цела судска архива остала у Нишу. Наредило је да се архива одмах пошаље за Београд што је и учињено, али сад опет малер, архива се на путу изгубила.

Крајње је време да већ Суд свој рад отпочне.

Општина подржава болештину

Код ђачког склоништа у палилулском кварту, непрестано се налази једно сандуче са ђубретом које се стално допуњава и већ је тако препуно да се ђубре сипа ван сандука. Отуда се шире разне кујне бациле и болештине. Општина зна за ово па се ипак прави глува и слепа неће да зна за то.

Молимо надлежне да ово зло отклоне.

Зрно дум-дум

Из Амстердама јављају да је доктор Тихсвен, који је био члан холандске мисије у Србији, изјавио у једном интервјуу: да су аустро-угарске трупе употребљавале зрно дум-дум и потврђује вест о свирепствима која су починиле угарске трупе долајући, да о томе има и фотографских доказа.

Нађено новорођенче

Јуче је полиција кварта врачарског на прагу Учитељског Дома нашла једно мушко новорођенче. За матером се трага. Бележимо ово као прву принову у овом рату у Београду после 8 месеца.

Неђен леш

Јуче око 8 часова пре подне, нађен је у бари Венецији један леш човека старог око 30 година. На лешу су биле само гаће и кошуља. Нема трагова од насилне смрти.

Леш је пренесен у капелу ради секције.

Пожар

Прексиноћ, око 10 часова, изненада се појавио пожар у јорганџаској радњи Лавара Матића.

Пожар је одмах узео широке размере и према процени, штета се цени на 50 000 динара.

Ђелешке

„ПОЗОРИШНА КАФАНА“ отворена је и препоручује своју најбољу и најјевтинију кујну. — Чаша пива 0.20 п. д.

Виљем ради

— Грчка и Турка —

СОЛУН, 9 марта.

Овамо је стигла вест из Рима да је цар Виљем упутио султану писмо у коме му препоручује да се са Грчком споразуме у свима споровима, како ова не би имала разлога да ступи у акцију уз Споразум.

Цар препоручује султану,

РУСКА ОФАНЗИВА

Успех за успехом

ПЕТРОГРАД, 8. марта

Западно од средњег Немена наша се офанзива продужује са успехом. На осталим тачкама на левој обали Висле и у Галицији није било никакве битне измене. У Карпатима су наше трупе имале великог успеха у пределу Свидник и Смолник, где смо заузели из

да изда ирду, [којом се сва острва у Јеђејском мору уступају Грчкој, како их Енглеска или која друга сила неби окупирала.

Из Крагујевца

— Зараза. — Енглеска мисија. — Због чега. —

Зараза, постепено опада. Досада је томе сметало веома рђаво време и честе кише, које су и сувише спречавале одржање чистоте по домовима, јавним локалима и болницама. Сада изгледа, да ћемо имати лепих и топлијих пролетњих дана, па ће са одржањем чистоте ићи много боље.

Енглеска мисија од 25 лекара, овде је већ десетак дана. Изгледа, да још нису распоређени по болницама. Натезе се, са тумачима, то ће бити доста тешкоћа око користи, која би нам била врло потребна и сигурна од тих људи.

Администрирање једном или и двама болницама од њих, апсолутно је немогуће без тумача; с тога, са набављањем ових треба пожурити, јер нам је сваки дан драгоцен. —

Наш вредни лекар, д-р Бора Јанковић, сани капетан, и управник VII резервне болнице, премештен је одавде у Ваљево. Жалимо овога доброг човека, без чијег присуства никада његова болница није била; која је био права мајка свима његовим Солесницима; али, — који је како се чује, премештен (код оволике оскулице у лекарима овде) само интригама једнога господина колеге његовог, чији су претци дошли у ову земљу, из бела света.

Дан с баш, преместише одавде — изгледа, опет иницијативом тога интриганта — и г. д-р Ђорђа Спасића санит. поручника, и контрактуралног лекара, од кога је и грађанство ове вароши имало велике утехе и помоћи, јер је био неуморан радник. —

Е, сада је ред и на г. д-ра Душ. Кошчу, и онда смо квин. А IV, V и VII резерв. болница, нека и даље таворе без управника, и са странцима.

Овај, који у нашем главном санитарету води овакву манипулацију са болницама и лекарама, погрешно је води. —

Пратплата на „Стражу“
стаје један динар месечно

весне секторе на главном непријатељском положају и заробили 2400 војника са 46 официра, задобили два топа и пет митраљеза. Сви непријатељеви напади у правцу Ужока и Мункача успешно су одбијени.

На западном фронту заузели смо село Краснич.

После борбе код Мемела

ПЕТРОГРАД, 8. марта. — Повлачећи се из Мемела и Таурогена, Немци остају у одбранбеном положају. По извесним путевима у покрајини Сувалки, где наша коњица гони непријатеља, Немци су оставили многобројне знаке своје журбе у повлачењу. На дан 7 марта била је слаба артиљериска ватра код Озовјеца. У правцу Прасниша, на извесним местима, наши ровови су свега на 200 до 300 корака од непријатељских. Наша артиљерија је нанела велике губитке Немцима у пределу села Иков. 6. марта један аероплан и три ваздушне лађе, на којима је било официра бачени су на север због жестокога ветра и принуђени да се спусте на земљу. Ваздухопловце смо заробили.

Черковица пред падом

БУКУРЕШТ, 9. марта

Саопштавају из Маморнице: Покушај аустријанаца да сузбију руске трупе код Бозн остао је без успеха; после краће артиљериске ватре Руси су натерали два аустријска батаљона, која су надали у бекство.

Од намере, да се Черновица реокупира, одустало се је, док не стигну још неке помоћне трупе.

Две дивизије под командом генерала Лаврентијева, већ су стигле у Буковину.

У овдашњим војним круговима верују да је пад Черновице веома близу; румунски конзул, који је пре краћег времена напустио Черновицу и дошао у Букурешт, прича, како међу грађанством владају болештине, а и глад је ту, пошто је сва храна узета за војску.

СА ЗАПАДА

Бомбардовање Соасока

ПARIЗ, 9 марта. — Званични коминике од 8 марта, 11 часова ноћу. Непријатељ је понова бомбардовао Соасон и избацио је 27 топовских метака на катедр лу која је јако оштећена. Противно тврђењу Немаца, на катедрали није било никакве осматрачнице, нити је на њој била истањута застава црвеног крста.

У Шампањем малу смо напредовали 7. марта у вече, источно од коте 196, северо-источно од Менила. Јављају за обично бомбардовање у току дена од 8 марта.

Код Еларжа одржали смо оно што смо задобили и поред два жестока против-напада, који су били одбијени с великим непријатељевим губитцима.

У Вогезима, пошто смо у току јучерањег дана изгубили велики и мали Рајхакерскоф, повратили смо мали Рајхакерскоф. Продузели смо против-нападе да повратимо и велики Борба се продужује.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Жасиље у Ајвали

— Уништавање грчког елемента. —

АТИНА, 9. марта. — У Ајвали је дошло до крвопролића. Башибозлуци су напали неколико најугледнијих грчких кућа и пошто су извршена разна зверства упалили су зграду грчке основне школе.

Велики број Грка бачен је у тамницу и тамо их муче и киње. Грчки посланик је протестовао.

Код хобе владе

АТИНА, 9. марта. — Сви страни посланици на атинском двору посетили су П. Зоографиса, новог министра спољних послова.

Јављамо свима нашим ревизорима, који нам нису послали обрачун са новцима, да ћемо им обуставити споразумо са другим редакцијама, даље шиљање листа.

Војвода Степа

Једно јутро кад се данак дели
Дође краљу лист књиге бијеле
Кад Краљ виде шта му књига

пише
Одмах своју војску мобилише
И двадесетог јула војска оде
Аустраској војсци у исходе
Док смо браћо до Јунковца

дошли
Али швабе преко Саве прешли
Заузели српски Шабац бели
Па се шваба по њему весели
Одатле се ми брао кренусмо
Код Добраве воложај чинисмо
Али јутром кад зора заблиста
То је било шестог августа

Отвори се баш ту борба јака
И Србија имаде јунџа
И тад шваба ступио у борбу
Добра стрелца српски твџи
Краљевића Марка унучића
Бију швабу и пушком и топом
Рат се води са целом Европом

Ал' кад Србин започе да бије
Шваба главом црну земљу рије
Побегоше женске преко Саве
А осташе Срби да се славе
До Јеленче мисмо долазили
Ту конџа много кончили
Пак одатле шумедија оде
И пређше преко Саве воде
До Руме смо браћо долазили
И ту јаку борбу смо водили
Још би тамо српска војска

била
Али кличе од Лознице вила
Она кличе и у плач се дала
Душманима Лозница је пала
Она виче војеводу Степа
Где си Степо војеводо лепа
Крени Степо твоје Шумадинце
Те од швабе направи клџинце

Степа тада Шумадију пређе
За три дана под Лозницу дође
За те јаде када швабе чуше
Тад о десно раме обџисхе
пушке

Шумадинце не смедоше чекат
Топовима бију из далека
П што виде да не могу ништа
Побегоше стрине са бојашта
Побегоше преко хучне Дрине
Да чувају аустриске свиње
Док су тамо шумадинци бџели
Опет једну депешу су добиџи
Да је шваба код Цониџх Бара
У Србију пустио Маџара
Па одатле наша војска оде
Да увати тамо лепе згоде
Па да бије душманива тада
Да му неџа Србијом да влада

Тако Фраџа у Србију прође
Сад од муке своју браду гџође
Баш је Фраџа неке лоше среће
Јер постаде срџе магареџе
Ову песму над с м саставио
Из топа сам швабу поздравно
Јер му шџљем поздрав из

топова
Дџачан поздрав од српских
синова
Што је браћо дивизџја ова
Нек се штампџа сва у златна
слова

Шумадџиска дџевџиџја то је
Што показа тад јунаштво
своје

Ова песма неће да вас лаже
У истини све ће да вам каже
Јер сам браћо у овом боју био
Кад сам ову песму саставио.

СПЕВАО

Ђура Милосавџевџић
артиљерџски наредник

Ратџа пошта

Мој син Тихомир Анџелић, об-
вџезник марвене болнице, не јавља
ми се никако, и неџнам да ли је
жив; с тога најучтивџије умољавам
свакога ко би шта звао о њему
да ми јави на аџресу: Милева Ан-
џелић, Светогорска бр. 6.

Моли се сваки ко би шта звао
о Михајлу Косановџићу, редову,
који се већ чџетири месеца није
јавио својима, да извести Катџицу
Буљугић, Молерова бр. 81.

Молим сваког ко би шта звао
о моме брату Милићу Ж. Мили-
војевићу, да ме извести, зашта џу
му остати вечито захвалан а и
пристојну награду дају му.

Мој брат Милић неџтао је 24
октобра прошле године приликом
оступања са положаја „Гучево“ и
до сада се није јавио.

Милуџин Ж. Милвојевић
наредник
беогр. жанџ. одреџа

Марко Ж. Пулетџић, наредник
— џак траџи свога друга Ђорџа
Вучинићџа, наредника — џака који
се разболео 30. децембра 1914 г.
и упућен у болницу у Ваљево,
одакле ми се јавио 5 јануара 1915.
гоџ. Од тада до данас за њега не
знам ништа ни ја ниџи остали ње-
гоџи пријатељи. С тога учтиво
молим прво г. г. управнике ва-
љевских болница, а затим и сва
кога онога, који би ма шта звао
о поменутом, да јави уредништву
„Страже“.

Штампариџи Драг. Грегџић и
Друга петрџвна је једна девојка
за савиџање новинџа.

Скупљачџа мџрака

Велику количину поштанских срп-
ских мџрака има на продају. Упи-
тати уредништво овог листа.

ПРЕКОПАВАЊЕ 30. ДЕЧ. ПАРЦ

Суд Општине града Београда
извештава интересоване, да ће се
од 15 априла ове год отпочети
да прекопава 30. еџија парцела
на овдашњем Новом Гробљу и да
до тога времена треба обновити
таксу ако се жели грџб задржати.

КАМЕШТАЈ
канцеларџски
добро очуван
ко има на про-
дају неџа јави
уредништву.

Сандуџа мртвачџих
има готових свију сорти
код
ТИШЛЕРА РАНЕ
Балканска улица бр. 49. (Кра-
љева пивара) код „ЗЛАТНОГ
КРСТА“
БЕОГРАД
80 8-10

Знаџа ради
Од 15 фебруара продавају све
горте семџна од поврџа, и пољ-
ских семџна, а нарочито арџшлџме
празо, и арпаџиџно семџе. У исто
време имају и арпаџиџка сеџанџа,
за саџење. Продавају на већу и
мању количину — Сва горња се-
мџна продавају у Јагодини пошто
не сваком купцу лакше доћи у Ја-
годину него у Београд.
ПОЗНАТА СЕМѢНАРСКА РАДЊА
Ђура Триџновић
50 ИЗ БЕОГРАДА 10-10

Са болом у души и превџ-
ликом тугом јављам свима ро-
ђацима и пријатељима, да је
мој добрџи и никад непрежа-
љени супруг и отац
Стеван А. Поповџић
пуномоћник фирме А. Апџоновџић
преминуо 4. марта од несретне
болести тифуса.
Ожалошћени: супруга Катџица,
син Александар и остала мно-
гобројна фамилија.
88,3-3

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленџвајџа
Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу

прима поручбине печата и штампџиља. Гра-
вира златне и сребрџне ствари, израђуџе
брзо и солидно по умереној цџени. На за-
хтев шаље свој илустровани цџенсвџиџк.
98 2-10

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ:
Збирка ерпџских народних песама из
ерпџско-аустриџског рата
СА КАЛЕНДАРСМ ЗА РАТНУ 1917 ГОД
Цџена 0 50 п. д.
Препродавцима 100 ком, 35 дџип. — Поштарина моја. Новац
слати упутницом или уз доплату.
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА
Е. Ајхштџет — млађи
— БЕОГРАД —
83 —6

ОГЛАС

Канцеларија „СРВИЈЕ“ Првог Српског Друштва за
осигурање, која се налази у палати Прометџне Банке
у Београду, угас Кнез Михаилове и Кнегиње Љубице
улице, отворџена је
од 1. марта ове године
УПРАВА
81.-4-

Јављамо свима сродницима и пријатељима да је наш до-
бри и никад непрежаљени син, брат, супруг, отац, стриц и
синовац
Драгомир (Драга)
резервни артиљ. наредник
преминуо 10., а сахрањен 11 фебруара т. г. у гробљу села
Шаторџња.
ОЖАЛОШЋЕНИ:
Отац Милан, мати Танкосавџа, браћа: Тихомир, Драгутџин, Жи-
вота, Милџентије, супруга Љубица, сестре: Зорка и Златија,
синови: Бранислав и Витомир, кџћи Драгослава, снаха Јулка,
синовице: Владислава, Јелка, Мирослава и Живомир и остала
89 многобројна родбина. 3-3

РАДЊА СА ГОТОВИМ ОДЕЛОМ

САВИЋА И МАЈДАНЦА — БЕОГРАД

Препоручује своје БОГАТО СТОВАРИШТЕ, мушког одџела

Највећи избор дџечијих хаљџиџица за Врџдицу

Скреће се пажња муштеријама из унутрашњости да могу и поштом поручити што ће се најбриж-
љивије извршити.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО СОЛИДНЕ